

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

ННІ Гідротехнічного будівництва та цивільної інженерії
Кафедра Іноземних мов

СИЛАБУС освітнього компонента – ВК загальний Науковий стиль мови і письма

Освітній рівень	третій (доктор філософії)
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	191 Архітектура та містобудування
Освітня програма	ОНП Архітектура та містобудування
Обсяг освітнього компонента	5 кредити ECTS (150 академічних годин)
Види аудиторних занять	лекції, практичні
Індивідуальні завдання	-
Форми підсумкового (семестрового) контролю	залік

Викладач (Викладачі):

зав. кафедри, к.ф.н., доцент Мар'яно Яніна Георгіївна maryanko.yanina@odaba.edu.ua

В процесі вивчення освітнього компонента у здобувачів вищої освіти сформуються навички та вміння які забезпечуватимуть необхідну для фахівця комунікативну спроможність в сферах професійного та ситуативного спілкування для здійснення досліджень та інновацій на практиці.

Передумови для вивчення освітнього компонента: знання курсу сучасної української літературної мови, української мови (за професійним спрямуванням), культури мови, риторики, основ наукових досліджень, стилістики.

Диференційовані програмні результати навчання:

знати:

- специфічні риси усної та писемної форм наукового стилю української літературної мови, основні жанрові різновиди наукового стилю, стильові ознаки української мови;
- правила побудови і культури читання наукового тексту, особливості анотування, реферування наукових джерел;
- мовні засоби організації наукової інформації в науковому тексті, основи й техніки наукового редагування;
- мовностилістичні ресурси української літературної мови;
- композиційно-логічну побудову усної наукової доповіді, повідомлення, виступу;
- риторичні прийоми впливу на аудиторію

володіти:

- методами: описовим, практичних робіт, частково-пошуковим, пояснювально-ілюстративним, організації самостійної роботи;
- технологіями: традиційного навчання, особистісно-орієнтованого навчання, ігровими технологіями навчання, проблемного навчання, інтерактивного навчання, розвитку критичного мислення, модульного навчання.

вміти:

- аналізувати тексти наукового стилю різних жанрів відповідно до рівня розвитку сучасної української літературної мови;
- створювати і редагувати текст наукової роботи згідно з вимогами наукового стилю, зокрема й із використанням інформаційних технологій;
- трансформувати науковий текст у його усно-інформативний різновид, пристосований до сприймання слухачів;
- користуватися технікою наукового редагування, саморедагування праць;
- володіти культурою усного виступу, брати участь у науковій дискусії, суперечці, володіти полемічним мистецтвом, культурою конструктивного діалогу, етикою оратора.

Тематичний план

Тема 1 Методологія написання кваліфікаційних наукових праць.

1.1. Мовне оформлення науково-дослідницьких робіт.

1.2. Вступні зауваги щодо курсу “Науковий стиль мови і письма”: мета, завдання, зміст.

1.3. Тема дисертаційного дослідження: основні правила вибору і вимоги до формулювання назви.

1.4. Узагальнення щодо мовного оформлення тексту наукової розвідки.

Тема 2 Велика літера і перенесення слів.

2.1. Основні правила вживання великої літери.

2.2. Орфографічні і технічні правила переносу слів.

2.3. Дібрання 15-20 назв законів, угод, протоколів, програм, фірм, асоціацій, інститутів, комітетів, товариств, організацій, форумів, пов’язаних з темою наукової роботи

Тема 3 Наукова література як основне джерело фахових знань.

3.1. Вимоги до оформлення списку наукових джерел.

3.2. Посилання у науковому тексті. Загальні вимоги до цитування.

3.3. Загальні вимоги до оформлення таблиць, написання формул тощо.

Тема 4 Пунктуація у звертанні, прямій мові та цитатах.

4.1. Розділові знаки у звертанні, прямій мові й цитуванні.

4.2. Оформлення 10 цитат у такий спосіб: 5 цитат оформити за правилами прямого цитування і 5 цитат – за правилами непрямого цитування; при цьому варто користуватися статтями і/або монографіями за темою наукової роботи.

Тема 5 Техніка роботи з науковою літературою.

5.1. Швидке читання і керування процесом сприйняття тексту.

5.2. Форми, види і система записів у процесі читання наукового джерела.

5.3. Анотування наукового джерела

Тема 6 Види скорочень у професійній лексиці. Написання анотації.

6.1. Скорочені назви (терміни-аббревіатури).

6.2. Умовні графічні скорочення

Тема 7 Аналітичне опрацювання інформації наукового джерела.

7.1. Особливості конспектування наукового джерела.

7.2. Реферування наукового джерела.

Тема 8 Особливості правопису складних термінів. Аналіз реферату.

8.1. Загальні правила правопису складних слів.

8.2. Терміни, утворені осново- і словоскладанням.

8.3. Модульна побудова термінів.

8.4. Аналіз понад 50 термінів, що пишуться разом (25 терміноодиниць) і через дефіс (25 терміноодиниць).

8.5. Написання стислого реферату.

8.6. Аналіз власного реферату з погляду обсягу, змісту та співвідношення структурних елементів.

Тема 9 Науковий стиль сучасної української мови.

9.1. Тлумачення поняття “стиль”. Історія наукового стилю сучасної української мови.

9.2. Сфера використання, мовні і жанрові особливості наукового стилю.

9.3. Термінологічна одиниця в контексті наукового стилю: тлумачення поняття “термін”; терміносистема як об’єкт та предмет термінознавства; тлумачення поняття “номен”; номенклатура як сукупність термінів, символів і назв

Тема 10 Оформлення бібліографії. Порівняння понять “термінологія” та “терміносистема”.

10.1. Дібрання наукової галузевої літератури відповідно до сфери використання, занотувавши у вигляді списку використаних джерел.

10.2. Відтворення власного розуміння наукової термінології.

10.3. Аналіз інформації з історії розвитку терміносистеми.

10.4. Базові терміни фаху: засади відбирання.

10.5. Дібрання 30 базових термінів свого фаху відповідно до теми наукової роботи.

Тема 11 Правила оформлення наукових статей.

Послідовність розміщення матеріалів у статті

Тема 12 Правила оформлення дисертації.

1. Вимоги до оформлення дисертації.

2. Загальні положення.

3. Структура дисертації.

4. Вимоги до структурних елементів

Тема 13 1. Бібліографічне посилання.

2. Загальні положення та правила складання

Тема 14 Основні вимоги до авторефератів дисертацій.

1. Загальні вимоги.

2. Структура автореферату.

3. Анотація.

4. Оформлення автореферату. Обкладинка. Зворотний бік. Титульний аркуш.

5. Видання автореферату

Тема 15 1. Бібліографічний запис, бібліографічний опис.

2. Загальні вимоги та правила складання

Тема 16 Бібліографічний опис скорочення слів і словосполучень українською мовою

Тема 17 Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках

Тема 18 Оформлення бібліографічних записів

Тема 19 Текстове оформлення документів.

1. Заява.

2. Указ.

3. Доручення.

4. Довідка.

5. Наказ.

6. Протокол. Витяг з протоколу.

Тема 20 Текстове оформлення документів.

1. Резюме.

2. Анотація.

3. Лист.

4. Звернення.

5. Автобіографія.

6. Рецензія.

7. Промова.

8. Запрошення.

9. Характеристика

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за освітнім компонентом «**Науковий стиль мови і письма**» складає від 60 балів до 100 балів.

За освітнім компонентом передбачено виконання презентації макета дисертації.

Презентація макета дисертації спрямована на перевірку знань наукового стилю мови і письма

Семестровий контроль проводиться у формі заліку.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку шляхом накопичення балів від 60 до 100 балів: пошук та обробка інформації за темами, презентації макета дисертації.

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Науковий стиль мови і письма. Конспект лекцій для аспірантів, що навчаються за освітньо-професійною програмою підготовки доктора філософії “Архітектура та будівництво” за спеціальностями 191 Архітектура та містобудування, 192 Будівництво та цивільна інженерія, 194 Гідробудівництво, водні ресурси та водні технології, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність / Укл. : Я. Г. Мар’яно., О. Ю. Зайцева, Одеса : ОДАБА, 2021, 81 с

2. Науковий стиль мови і письма. Методичні вказівки для аспірантів, що навчаються за освітньо-професійною програмою підготовки доктора філософії “Архітектура та будівництво” за спеціальностями 191 Архітектура та містобудування, 192 Будівництво та цивільна інженерія, 194 Гідробудівництво, водні ресурси та водні технології, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність / Укл. : Я. Г. Мар’яно., Одеса : ОДАБА, 2021, 43 с.

3. Академічне письмо : навчальний посібник / укладачі : Т. М. Костирко, С. В. Ларенкова, І. В. Бондар, М. С. Жигалкіна., Миколаїв : НУК, 2022, 116 с.

4. Навчальний посібник з дисципліни «Академічне письмо та оприлюднення наукових результатів» [Електронний ресурс] / уклад. Т. В. Лютий. – Суми, 2019. – Режим доступу: https://essuir.sumdu.edu.ua/download/123456789/78695/1/04_LyutyTV_Academic_Writing_Short.pdf; jsessionid=9DA50D30AA81551D1E5A7221A6540139.

5. Орфографічний словник української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.slovnuk.ua/>

6. Словник української мови (в 11 т.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sum.in.ua/>

Допоміжні джерела інформації

7. Важинський С. Е. Методика та організація наукових досліджень : навч. посібник / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак., Суми : СумДПУ, 2016., 260 с.

8. Глушик С. В., Дияк О. В., Шевчук С. В. Сучасні ділові папери: Навч. посіб. К.: Літера ЛТД, 2013, 416 с.

9. Селігей П.О. Світло і тіні наукового стилю. К.: Вид. дім «Києвомогилянська академія», 2016, 627 с.

10. Семенов О. М. Культура наукової української мови: Навч. посібн. – К.: Академія, 2010, 213 с.

11. Українська мова. Мова фаху, мова науки, мова спілкування. Тестово-комунікативне навчання [Текст] : навч. посіб. / Л. О. Ткаченко, О. В. Любашенко, С. Є. Мельник [та ін.] ; за ред. О. В. Любашенко., Київ : Компас, 2014, 255 с.

12. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням. Підручник. За програмою МОНУ. 4-те видання, К : Алерта, 2014. 696 с.